



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D. a JUDr. Naděždy Treschlové ve věci

žalobce: **Město Lišov**
sídlem třída 5. května 139/156, Lišov
zastoupen advokátem JUDr. Martinem Slobodníkem, Ph.D., LL.M.
sídlem U Rybníčku 553, Prachatice

proti

žalovanému: **Ministerstvo kultury**
sídlem Maltézské náměstí 471/1, Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 11. 2023, č.j. MK 61193/2023 OLP

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Identifikace projednávané věci

1. Žalobce se žalobou došlou Městskému soudu v Praze dne 18. 1. 2024 domáhal zrušení rozhodnutí uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým ministr kultury (dále jen „žalovaný“, kterým je obecně nazýván i správní orgán 1. stupně, nemá-li rozlišení význam pro kontext odůvodnění) zamítl žalobcův rozklad proti

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

rozhodnutí ministerstva kultury (dále též „správní orgán prvního stupně“) ze dne 3. 5. 2023, č.j. MK 29400/2023 OPP, kterým byla dle § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“) bývalá školní budova č. p. 71 v Hůrkách, obec Lišov, okres České Budějovice, Jihočeský kraj, prohlášena za kulturní památku. Kulturní památka sestává z pozemku st. p. č. 111, jehož součástí je dům č. p. 71, vše v k. ú. Hůrky u Lišova (dále též pro zjednodušení „nemovitost“, případně „budova“ nebo „bývalá škola“), kdy žalobce je vlastníkem předmětné nemovitosti.

Průběh řízení před správními orgány

2. Žalovaný ve věci zahájil řízení na základě podnětu občanů, v průběhu řízení požádal o posouzení podnětu místně příslušnou odbornou organizací státní památkové péče a příslušné orgány státní památkové péče. K podnětu podal vyjádření dne 30. 1. 2023 Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích, který památkovou ochranu předmětné nemovitosti doporučil. Rovněž Magistrát města České Budějovice, odbor památkové péče, ve svém vyjádření ze dne 2. 2. 2023 bývalou školu v Hůrkách za kulturní památku doporučil. S prohlášením bývalé školy za kulturní památku vyjádřil souhlas i Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor kultury a památkové péče, ve svém vyjádření ze dne 24. 2. 2023.
3. Žalobce ve vyjádření k podkladům rozhodnutí namítal, že miní budovu užívat v souladu s veřejným zájmem, kdy zamýšlí zajistit v ní občanům obce dostupné bydlení. Zdůraznil, že část budovy již pro obytné účely historicky využívána byla, z tohoto důvodu je část budovy zrekonstruována a není původní. Objekt bývalé školy nadto vykazuje řadu prvků degradujících interiér (nepůvodní okna z dob socialismu, luxfery). Za zásadní považoval, že si jakožto vlastník předmětné nemovité věci byl vždy vědom jejího významu, proto postupoval a bude postupovat tak, aby historické prvky budovy zachoval, ihned po zahájení řízení ostatně projevila zájem bývalou školu rekonstruovat ve spolupráci s příslušnými orgány státní památkové péče. Za situace, kdy jeho zájem je totožný se zájmem příslušných orgánů státní památkové péče, tj. zájmem všech dotčených je zachovat historické prvky budovy a při rekonstrukci budovy postupovat v souladu s její ochranou, považoval prohlášení za kulturní památku v daném případě nadbytečné.
4. Správní orgán 1. stupně v prvostupňovém rozhodnutí mimo jiné uvedl, že *„bývalá školní budova v Hůrkách tvoří nedílnou a architektonicky nejhodnotnější součást zdejší venkovské zástavby, kde bezesporu plní, společně s vedlejší kaplí sv. Jana Nepomuckého, roli místní dominanty. Budova postavená v roce 1905 představuje jednoznačně významnou architektonickou, kulturněhistorickou, dokumentační i urbanistickou památku, která se zachovala ve výjimečně autentickém stavu jak v exteriéru, tak v interiéru.*
5. *Na venkovské poměry vcelku honosně pojedená patrová budova školy s bytem pro řídícího se vyznačuje bohatě členěnou fasádou s řadou zdobných prvků. Svým reprezentativním charakterem a kvalitním architektonickým zpracováním se budova školy přibližuje stavbě městského charakteru. Parametry stavby odkazují na práci zkušeného architekta, jímž byl v případě hůrecké školy renomovaný českobudějovický architekt a stavitel Josef Záruba-Pfefferman. (...) Ve své tvorbě vycházel z pozdního historismu, který se později prolínal s prvky nastupující secese, až dospěl ke stavbám ryze secesním. Je autorem řady významných objektů (mj. i několika školních budov), z nichž podstatná část je chráněna statusem kulturní památky, popř. spadá pod některou z forem plošné památkové ochrany. (...)*

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

6. *Stěžejní památkové hodnoty školní budovy ministerstvo shledává ve vysoké míře autenticity dochování jednotlivých prvků jak v exteriéru, tak v interiéru stavby. Budova je v dobrém stavebně-technickém stavu, zachovala se ve svém původním hmotovém řešení a nebyla narušena nepatřičnými stavebními úpravami, přestavbami nebo přístavbami. Drobné novodobé zásahy, které byly na budově v minulosti provedeny, jsou snadno odstranitelné a nemají zásadní vliv na památkové hodnoty stavby jako celku. Školní budova si zachovala většinu historických stavebních konstrukcí a původních materiálů (sklepní prostory segmentově sklenuté do pasů na pilířích, kamenné dvouramenné schodiště, vaznicový krov, původní svislé i vodorovné konstrukce), nedotčené dispoziční a funkční uspořádání vnitřních prostor a celou řadu hodnotných architektonických prvků. Vnější plášť budovy je opatřen bohatou štukovou výzdobou – na fasádě se uplatňují profilované korunní, patrové a soklové římsy, pásová a nárožní bosáž, štít se zvlněnými rameny a půlkruhovým nástavcem na vrcholu s čůčkem, profilované okenní šambrány, nadokenní římsy na konzolách, samostatné dekorativní štukové pole s vročením 1905 zdobené páskami a lipovými ratolestmi, náročně provedené lemování půlkruhového záklenku vstupu s rostlinným dekorem a kruhovým medailonem s vyobrazením Jana Amose Komenského. Budova se vyznačuje rovněž nebývale velkým množstvím zachovaných prvků a detailů uměleckořemeslné a řemeslné povahy, jako jsou dřevěné vstupní částečně prosklené dvoukřídlé dveře s rozměrným kruhovým nadsvětlikem, mírně vpadlá nástropní zrcadla, původní cementové mozaikové dlažby, veškeré interiérové profilované dřevěné dveře (některé prosklené) s původním kováním usazené v dřevěných zárubních, zděné půlkruhové niky pro kamna, prkenné nebo cihelné podlahy, dekorativní litinové zábradlí s dřevěným madlem, podlahový odvětrávací průduch s kovovou mřížkou, kamenné zárubně dveří nebo ostění sklepních oken. Naprostým unikátem jsou intaktně zachované suché záchody v obou podlažích.*
7. *Nezpochybnitelné jsou i urbanistické a kulturněhistorické hodnoty školy. Svým postavením budova zaujímá centrální místo v rámci půdorysného uspořádání obce a společně s vedlejší kaplí sv. Jana Nepomuckého utváří hlavní dominantu zdejší zástavby. Hodnotu budovy umocňuje také skutečnost, že od doby svého založení až do 70. let 20. století sloužila svému původnímu účelu. Později byla využívána pro příležitostné kulturní akce, pro potřeby místního výboru, jako klubovna apod. I přesto se budova až do současnosti zachovala v mimořádně autentickém stavu a představuje tak významný doklad o fungování škol ve venkovském prostředí na počátku 20. století.“*
8. *Správní orgán 1. stupně závěrem konstatoval, že intaktně dochovaných venkovských škol stále více ubývá v důsledku nevhodných novodobých úprav a přestaveb. Typologicky jsou proto tyto menší venkovské školy v Ústředním seznamu kulturních památek stále nedostatečně zastoupeny (na rozdíl od velkých městských škol). Proto ochranu těchto budov z pohledu památkové péče považuje za velmi naléhavou a žádoucí.*
9. *Žalobce v podaném rozkladu namítal zjednodušeně řečeno to, že v daném případě nebyla splněna kritéria pro prohlášení objektu bývalé školy za kulturní památku, a to ze dvou základních důvodů. Jednak je památková ochrana v daném případě nepřiměřeným zásahem do žalobcova vlastnického práva, kdy především z finančních důvodů nebude umožněno užívání a rekonstrukce budovy efektivním a smysluplným způsobem ve veřejném zájmu. A jednak budova nenaplnuje dostatečně intenzivně znaky uvedené v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči, neboť se jedná pouze o historicky hodnotou budovu, a nikoli však o kulturní památku - naplněna není zejména podmínka jedinečnosti ani vzácnosti, neboť školní budovy obdobného typu se nacházejí na řadě míst České republiky.*

10. Žalovaný v napadeném rozhodnutí k rozkladovým námitkám mimo jiné uvedl, že zdůvodnění výjimečnosti a mimořádné zachovalosti budovy bylo důkladně popsáno v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí. Poukázal i na kladná stanoviska příslušných orgánů státní památkové péče, tj. Krajský úřad Jihočeského kraje, Magistrát města České Budějovice, Národní památkový ústav.
11. Co se týká rozkladové námitky, že veřejný zájem na ochraně kulturního dědictví je nutné poměřovat s veřejným zájmem města pečovat o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů, žalovaný uvedl, že tyto dva veřejné zájmy se vzájemně nevylučují, neboť k plnohodnotnému využívání může objekt bývalé školy sloužit i po prohlášení za kulturní památku. Budoucí smysluplné užívání bývalé školy není s památkovou ochranou v rozporu. V nyní řešeném případě dle žalovaného nedochází ke kolizi veřejných zájmů na zachování kulturního dědictví s veřejným zájmem obce pečovat o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů.
12. Ohledně rozkladové námitky, že prohlášení bývalé školy za kulturní památku je nadbytečné, neboť žalobce se v případě zamýšlené rekonstrukce chystá spolupracovat s orgány státní památkové péče, žalovaný uvedl, že v tom případě prohlášení budovy za kulturní památku nemůže být pro žalobce překážkou; upozornil však, že deklarovaný záměr je v rozporu s námitkou, v níž žalobce nesouhlasí s užitím historicky adekvátních materiálů a neumožněním adaptovat materiály a techniky dle principů současného stavebnictví. Podle názoru žalovaného není důvod, proč by se vlastník, jehož cílem je zjevně nalezení nezbytného kompromisu ohledně realizace veřejného zájmu na bydlení (či jiného provozu) a zároveň veřejného zájmu na ochraně kulturního dědictví v souvislosti s rekonstrukcí objektu, měl obávat odborných doporučení ze strany správních orgánů. Navíc i orgány památkové péče musí podle judikatury správních soudů při svém rozhodování dodržovat princip proporcionality a neomezovat vlastnická práva v takovém rozsahu, který už není proporcionální veřejnému zájmu na zachování památkové hodnoty dané nemovitosti.
13. Dle žalovaného zájmu na ochraně kulturního dědictví nekonkuruje zájem na ekonomicky udržitelném a dlouhodobě životaschopném využití a zájem na účelném uspořádání obce, tyto zájmy lze s památkovou ochranou vzájemně skloubit, aniž by docházelo k zásadnímu omezení práv vlastníka.
14. Žalovaný poznamenal, že chystaná rekonstrukce budovy se nemusí omezit jen na využití budovy pro ubytovací účely, lze například zvážit přestavbu jen vybraných částí budovy např. na komunitní centrum obce apod., jak ve věci navrhoval místní „Spolek pro Hůrky a venkov“, který budovu školy od roku 2015 využíval. Žalovaný rovněž v napadeném rozhodnutí připomněl možnost požádat o finanční příspěvek na zachování, údržbu, obnovu nebo restaurování kulturní památky, který obvykle pokrývá náklady, jimiž obnova kulturní památky překračuje běžné výdaje.

Obsah žaloby

15. Žalobce po rekapitulaci procesní situace zopakoval a rozvedl své námitky vznesené v průběhu správního řízení.
16. Žalobce nesouhlasil, že by předmětná budova nesla znaky uvedené v ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči, zejména znaky jedinečnosti a vzácnosti. Vznsl především námitku nesprávného a nedostatečně odůvodněného správního uvážení žalovaným, přičemž tato námitka se prolíná celou žalobou.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

17. Žalobce uvedl, že si je vědom významu budovy a má zájem postupovat tak, aby historické prvky budovy zachoval, odmítá však prohlášení budovy za kulturní památku a její ochranu jako kulturní památky jako celku. K tomu odkázal na stanovisko Veřejného ochránce práv, ze dne 27. 3. 2018 č.j. 1698/2018/VOP, dle něž význam konkrétních věcí pro společnost se při prohlášení za kulturní památky posuzuje také z hlediska jejich jedinečnosti a vzácnosti. Žalobce nespatřuje jedinečnost ani vzácnost předmětné bývalé školy, neboť školní budovy obdobného typu se nacházejí na řadě míst České republiky, jednu takovou lze dokonce nalézt v jen o pár kilometrů vzdálených Českých Budějovicích – jedná se o budovu Dívčího lycea spolku Ludmila nacházející se poblíž Mlýnské stoky. Žalobce namítá, že ani sám žalovaný nezduvodnil, v čem konkrétně vzácnost budovy spočívá a činí ji jedinečnou. Pokud by onou vzácností měly být suché záchody zachované v obou podlažích, zůstává otázkou, zda po rekonstrukci (během které za účelem splnění potřebných hygienických požadavků bude nezbytné tyto suché záchody odstranit) bude existovat ještě jiný, vzácný a jedinečný prvek. Pokud by žalobce v souladu s památkovou ochranou měl povinnost tyto suché záchody zachovat, pak z ekonomického i z praktického (dispozičního) hlediska stěží půjde realizovat rekonstrukce budovy na bytové jednotky.
18. Odkazuje-li žalovaný ohledně důvodů památkové ochrany na prvostupňové rozhodnutí, pak to dle žalobce zmiňuje pouze určité kulturně historické hodnoty stavby, ze kterých však stále není patrné, jak tyto hodnoty stavbu činí něčím odlišnou od staveb obdobného typu, a jak tyto hodnoty vypovídají o její unikátnosti, navíc když jen v Jihočeském kraji se množství podobně památkově chráněných staveb již nachází. V této souvislosti žalobce namítl, že žalovaný se v rámci správního uvážení nevypořádal s tím, zda je prohlášení budovy za kulturní památku potřebné s ohledem na množství podobně památkově chráněných staveb v tomto regionu, přičemž měl zhodnotit rozdíly mezi bývalou školou v Hůrkách a obdobnými stavbami nacházejícími se v regionu z hlediska jejich unikátnosti a s tím spojené nutnosti památkové ochrany bývalé školy.
19. Dále žalobce namítl, že žalovaný učinil správní uvážení v rozporu s obecnými zásadami správního práva, zejména v rozporu se zásadou proporcionality. Tvzení, že v dané lokalitě je namístě poskytnout památkovou ochranu nejhodnotnějším (např. v dané lokalitě jediným) historickým objektům, považuje žalobce za zcela v rozporu s principem proporcionality, neboť pokud by správní orgány měly za kulturní památky prohlašovat veškeré v lokalitě jediné objekty, vedl by tento jejich postup k absurdním názorům, kdy by kulturní památkou musel být každý historický kostel, radnice nebo škola, neboť tyto stavby se zpravidla v každé obci nacházejí jediné. Dle žalobce má být v řízení o prohlášení za kulturní památku posuzována opět výhradně jedinečnost, myšleno unikátnost historického objektu.
20. Žalobce dále namítl, že žalovaný při správním uvážení nedostatečně posoudil střet dvou veřejných zájmů, a to veřejného zájmu památkové péče, tj. zájmu na ochraně kulturních památek, s veřejným zájmem obce jakožto vlastníka pečovat o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů. Žalobce nesouhlasí, že tyto dva veřejné zájmy se nikterak vzájemně nevylučují. To, zda budova bude mít statut kulturní památky či nikoli, je pro následující rekonstrukci a způsob jejího využití naprosto klíčové. V případě prohlášení budovy kulturní památkou bude žalobce v souladu s památkovou ochranou omezen ve změně jejího funkčního využití, bude nucen k užití historicky adekvátních materiálů a nebude mu umožněno adaptovat materiály, ale i techniky dle principů současného stavebnictví, což jej zatíží především finančně. Žalobce k tomu citoval z rozsudku

Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2009 č.j. 7 As 43/2009-52, kde soud akcentoval povinnost správních orgánů vážit, zda omezení vlastnického práva je proporcionální veřejnému zájmu na zachování památkové hodnoty dané lokality, a povinnost zohlednit legitimní zájem vlastníka nemovitosti na jejím ekonomicky udržitelném a dlouhodobě životaschopném využití.

21. Žalobce namítl, že žalovaný se dostatečně nevypořádal s jednotlivými zájmy, které v daném případě konkurují veřejnému zájmu na ochraně kulturních památek, a tím je zejména již zmíněný veřejný zájem obce pečovat o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů (kam lze zařadit zájem obce o zajištění dostupného bydlení pro své občany a s ním související zájem na zajištění přiměřeného pohodlí a obvyklých civilizačních vymožeností obytných budov a jiných aspektů vytvářejících komfortní životní podmínky). Dalším konkurujícím zájmem je zájem žalobce jako vlastníka nemovitosti na jejím ekonomicky udržitelném a dlouhodobě životaschopném využití či zájem na účelném uspořádání obce. Problematická je též nadměrná finanční zátěž obce, a to především z pohledu povinnosti obce nakládat se svým majetkem s péčí řádného hospodáře. Vychází-li žalobce z odůvodnění napadeného rozhodnutí, pak veřejný zájem na udržitelném a dlouhodobě životaschopném využití a veřejný zájem na zachování památkové hodnoty dané lokality bez toho, aniž by docházelo k zásadnímu omezení práv vlastníka, vzájemně skloubit nelze, neboť žalobce jakožto obec má buď možnost využít nemovitost k bydlení, avšak s mnohonásobně většími náklady, nebo má možnost vybudovat například komunitní centrum, kde náklady budou nižší, avšak neuspokojí potřeby občanů, kteří primárně mají zájem o zajištění dostupného bydlení. Jen stěží bude využití budovy jakožto komunitního centra smysluplné a dlouhodobě životaschopné, když populace Hůrek bude klesat, protože obec nebude schopna zajistit svým občanům dostupné bydlení. Žalobce tak shrnuje, že památková ochrana budovy jej omezuje již v samotné volbě způsobu využití jeho nemovité věci, což žalobce považuje za radikální zásah do vlastnického práva. Dle žalobce bylo povinností žalovaného v rámci správního uvážení posoudit soulad jednotlivých veřejných zájmů v konkrétním případě (tedy zohlednit záměr vlastníka i jeho přístup k rekonstrukci objektu, kdy žalobce chce zachovat historické prvky budovy), a pokud tak neučinil, překročil a zneužil svého správního uvážení.
22. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Vyjádření žalovaného

23. Žalovaný s podanou žalobou nesouhlasil a navrhl její zamítnutí. Vzhledem k podobnosti rozkladových a žalobních námitek ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a stručně shrnul jeho závěry.
24. Uvedl mimo jiné, že podstatným hodnotícím aspektem v případě hůrecké školy je stupeň zachovalosti a autenticity, která je ve srovnání se stavbami podobného charakteru naprosto výjimečná, a to jak v uchování exteriéru (hodnotné členění a výzdoba fasád, zachování původních proporcí a hmotových rozměrů budovy, zachování původních materiálů, řada uměleckořemeslných součástí jako jsou výplně okenních a dveřních otvorů), tak uchování interiéru (neporušená vnitřní dispozice, původní materiálová skladba, řada hodnotných uměleckořemeslných prvků a detailů, dochování takové rarity jako jsou suché záchody). Unikátnost a výjimečnost školy činí právě její intaktní dochování, které lze v okruhu obdobných staveb spatřit již jen zřídka. Co se týče odkazu na školu Dívčího lycea spolku

Ludmila v Českých Budějovicích, žalovaný doplnil, že tato škola, jejímž autorem je též Josef Záruba Pfefferman, je sice také památkově chráněná, avšak představuje školu městského charakteru, tj. jde o stavbu jiných měřítek než škola v Hůrkách. Žalovaný má za to, že rozdíly mezi bývalou školou v Hůrkách a obdobnými stavbami v regionu v napadeném rozhodnutí patřičně zhodnotil, především zohlednil, že mezi památkově chráněnými budovami škol převažují ty městského charakteru, zatímco venkovské školy jsou z důvodu jejich častých přestaveb a úprav zastoupeny mezi památkově chráněnými objekty méně často. Podstatné jsou památkové hodnoty konkrétní věci, z čehož plyne, že pokud se budou v jednom regionu nacházet z laického pohledu obdobné stavby, které však budou zároveň vykazovat výjimečné památkové hodnoty, mohou být obě zařazeny pod památkovou ochranu. Žalovaný poznamenal, že předmětná budova je kvalitně architektonicky ztvárněna, přičemž právě to je ve venkovském prostředí vzácné. Budova je tak v kontextu svého okolí výjimečnou stavbou a její architektonické kvality ji vyzdvihují nejen ve srovnání s místní zástavbou, ale i nad jiné stavby svého druhu.

25. K námitce nedostatečného správního uvážení žalovaný uvedl, že jeho uvážení není v rozporu s obsahem spisového materiálu a bylo řádně odůvodněno ve smyslu § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) v napadeném i v prvostupňovém rozhodnutí. Žalovaný vyslovil přesvědčení, že prohlášení bývalé školy za kulturní památku nebude pro žalobce znamenat změnu v nakládání s nemovitostí, neboť v případě zamýšlené obnovy je nutné provádět úpravy na základě vydaného závazného stanoviska dle § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči. V součinnosti s orgány památkové péče bude možné provést památkovou rehabilitaci stavby takovým způsobem, aby bylo do budoucna zajištěno i její smysluplné využívání. Z tohoto pohledu tak nedochází ke kolizi veřejných zájmů na zachování kulturního dědictví s veřejným zájmem obce pečovat o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů.
26. K námitce nedostatečného zvážení dvou dotčených veřejných zájmů, omezení vlastnického práva a omezené možnosti adaptace budovy pro nové využití, žalovaný uvedl, že oba veřejné zájmy (tj. zájem na ochraně kulturního dědictví a zájem obce pečovat o rozvoj svého území a potřeby svých občanů) lze bez problémů vzájemně skloubit. Budovu školy lze nadále využívat, obnovovat, adaptovat pro nové potřeby i za předpokladu památkové ochrany. Žalovaný připomněl, že při prohlášení za kulturní památku nedochází k zamezení využívání ani obnovy této stavby, ale pouze k usměrnění podoby této obnovy, tak aby zůstaly zachovány veškeré cenné památkové hodnoty, které byly na budově shledány. Kulturními památkami je navíc mnoho jiných obdobných staveb, které prošly obnovou a adaptací pro nové potřeby a nadále jsou využívány.

Posouzení věci Městským soudem v Praze

27. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s.ř.s.“), a vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s.ř.s.).
28. O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. bez jednání, neboť účastníci řízení na nařízení jednání netrvali. Jednání nebylo třeba nařizovat ani za účelem dokazování, jelikož soud nepokládal za potřebné provádět důkazy na rámec toho, co plyne ze správního spisu.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

29. O podané žalobě uvážil soud takto.

30. Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým bylo podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči pravomocně rozhodnuto o prohlášení bývalé školní budovy č. p. 71 v Hůrkách, obec Lišov, okres České Budějovice, Jihočeský kraj, za kulturní památku.
31. Podle ust. § 1 zákona o státní památkové péči (1) stát chrání kulturní památky jako nedílnou součást kulturního dědictví lidu, svědectví jeho dějin, významného činitele životního prostředí a nenahraditelné bohatství státu. Účelem zákona je vytvořit všestranné podmínky pro další prohlubování politickoorganizační a kulturně výchovné funkce státu při péči o kulturní památky, o jejich zachování, zpřístupňování a vhodné využívání, aby se podílely na rozvoji kultury, umění, vědy a vzdělávání, formování tradic a vlastenectví, na estetické výchově pracujících a tím přispívaly k dalšímu rozvoji společnosti. (2) Péče státu o kulturní památky zahrnuje činnosti, opatření a rozhodnutí, jimiž orgány a odborná organizace státní památkové péče (§ 25 až 32) v souladu se společenskými potřebami zabezpečují zachování, ochranu, zpřístupňování a vhodné společenské uplatnění kulturních památek. Ostatní orgány státní správy a jiné organizace spolupracují v oboru své působnosti s orgány a odbornou organizací státní památkové péče a pomáhají jim při plnění jejich úkolů.
32. Podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o státní památkové péči za kulturní památky podle tohoto zákona prohlašuje ministerstvo kultury České republiky nemovité a movité věci, popřípadě jejich soubory, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické.
33. Před vypořádáním jednotlivých žalobních bodů městský soud konstatuje, že je po prostudování správního spisu a prvostupňového a napadeného rozhodnutí toho názoru, že žalobci se jak v prvostupňovém, tak v napadeném rozhodnutí dostalo dostatečné a srozumitelné odpovědi na veškeré jeho věcné námitky, které s obdobným, v podstatné části žaloby dokonce s totožným obsahem vznášel již v průběhu správního řízení. Vzhledem k tomu, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené a pouze tak žalobci poskytnout „jinou“ či „lepší“ odpověď na jeho námitky, soud odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, které považuje za řádné a věcně správné (především pak na str. 11 až 14, kde žalovaný jednotlivě vypořádal rozkladové námitky), ztotožňuje se s ním a bere jej za své. Platí, že pokud žalobce v žalobních bodech neprezentuje dostatečně konkrétní názorovou oponenturu vedoucí ke zpochybnění závěrů správního orgánu, nemusí pak soud hledat způsob pro alternativní a originální vyjádření závěrů, k nimž již správně dospěl správní orgán (podrobněji srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 11. 2014, č.j. 6 As 54/2013-128). Městský soud se proto k jednotlivým žalobním bodům vyjádří pouze souhrnně a ve stručnosti.
34. Předně městský soud k námitce žalobce týkající se nesprávného právního posouzení prohlášení předmětné budovy za kulturní památku soud považuje za potřebné odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2013, č.j. 1As 120/2011-173, v němž bylo uvedeno: „... posuzování míry historické, umělecké, vědecké a technické hodnoty konkrétních objektů je ze své podstaty vždy do jisté míry projevem subjektivního vnímání hodnotitelů; hodnotící kritéria jsou zde jen obtížně kvantifikovatelná a významný podíl zde má správní uvážení. Vzhledem k tomu, že oblast správního uvážení leží zásadně mimo rozsah

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

přezkumné pravomoci správních soudů (s výjimkou, kdy došlo k překročení jeho mezí, nezohlednění některého ze zákonem předepsaných kritérií, či dokonce atrahoval-li si správní orgán diskreci tam, kde to zákon nepředpokládá), je v těchto případech ze strany soudu na místě spíše zdrženlivý přístup (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6A 25/2002 – 42, či ze dne 31. 7. 2007, č. j. 8Afs 127/2005 - 71).“

35. Soud poukazuje na pečlivé a logické odůvodnění správních orgánů, především správního orgánu prvního stupně, který na základě řádně zjištěného skutkového stavu, zejména z vyjádření odborných orgánů (soud na tomto místě vyzdvihuje, že veškerá vyjádření doporučila prohlásit budovu za kulturní památku) a z fotodokumentace nemovitosti dovodil a zdůraznil, že budova je jednoznačně významnou architektonickou, kulturněhistorickou, dokumentační i urbanistickou památkou, která se zachovala ve výjimečně autentickém stavu jak v exteriéru, tak v interiéru, a která se svým reprezentativním charakterem a kvalitním architektonickým zpracováním přibližuje stavbě městského charakteru. Hodnotu budovy shledává i v tom, že představuje významný doklad o fungování škol ve venkovském prostředí na počátku 20. století. Ve světle výše uvedeného má soud za to, že správní orgány na základě řádných skutkových zjištění dospěly ke správnému názoru, že předmětná nemovitost vykazuje znaky kulturní památky podle § 2 odst. 1 zákona o státní památkové péči.
36. Soud doplňuje, že není na překážku prohlášení památkové ochrany okolnost, že předmětná budova není ojedinělým dochovaným příkladem dané architektury v rámci regionu. Chránit pouze ojedinělé a poslední dochované kulturní památky není smyslem, cílem ani účelem právní úpravy, a závěry vycházející z takového předpokladu mohou vést až k závěrům zcela absurdním. Soud zdůrazňuje, že každá movitá či nemovitá věc je individuální a poukaz žalobce na jiné věci, které nemají s předmětem tohoto řízení žádnou souvislost, je irelevantní. Správní soudy již judikovaly, že v případě historických staveb prakticky neexistuje jedna stavba zcela jako druhá, ale každá ze staveb je svým způsobem unikátní (provedením, použitými materiály, uspořádáním, vzhledem včetně dekorativních prvků, řešením interiéru atd.), nadto i kdyby šlo o stavby vzhledově velmi podobné, jsou umístěny v jiné lokalitě a vytvářejí jiné uspořádání, souvislosti a vazby se svým bezprostředním i širším okolím apod. (srovnej například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2013 č.j. 2 As 120/2011-173). Nelze se proto bez dalšího dovolávat situace u jiných, byť v určitých aspektech podobných staveb; tomu, že obdobný objekt v regionu je již památkově chráněn, nelze rozumět tak, že historická budova daného typu je tedy již mezi kulturními památkami zastoupena a památková ochrana podobné nemovitosti již není třeba. Nadto je třeba zdůraznit, že žalovaný posuzovanou nemovitost individualizovaně odlišil od staveb podobného typu, když mimo jiné konstatoval, že se jedná o jediný známý objekt, navržený významným velkoměstským architektem, který se nachází ve venkovském prostředí, a poukázal na s tím související kvalitu architektonické stránky budovy oproti obvyklým vesnickým školním budovám. Soud musí odmítnout i námitku žalobce, dle níž žalovaný učinil z historického objektu kulturní památku pouze na základě skutečnosti, že v nejbližší lokalitě je takový historický objekt jediný. Argument žalovaného o ojedinělosti objektu městského typu na venkově totiž není výlučným důvodem pro poskytnutí památkové ochrany budově; zásadní je dle žalovaného architektonický, kulturněhistorický, dokumentační i urbanistický význam nemovitosti, přičemž žalovaný konkrétně popsal jednotlivé prvky budovy, v nichž je spatřována její jedinečnost. Obě žalobní námitky, tedy že žalovaný učinil z historického objektu kulturní památku pouze na základě skutečnosti,

že v nejbližší lokalitě je takový historický objekt jediný, a nezohlednil, že v rámci regionu jde o stavbu poměrně běžnou, jsou tak nedůvodné.

37. Ani námitka nepřiměřeného omezení volné dispozice s majetkem a neúměrné finanční zátěže nemůže při posuzování, zda je důvod pro poskytnutí památkové ochrany nemovitosti, obstát. Městský soud v Praze nepochybně souhlasí se žalobcem, že prohlášením budovy kulturní památkou dojde k omezení jeho volné dispozice s vlastním majetkem, tj. s předmětnou nemovitostí. Soud však odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 23. 6. 1994, sp. zn. I. ÚS 35/94, s tím, že podle čl. 1 odst. 3 Listiny základních práv a svobod má vlastník nejen práva, ale i povinnosti, a je povinen respektovat zákaz zneužití vlastnického práva na újmu druhých nebo zákaz jeho užívání v rozporu se zákonem chráněnými zájmy; obecným zájmem je nepochybně i ochrana kulturních památek. V této souvislosti soud rovněž poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2004, č.j. 5 A 48/2002-40, jehož právní věta zní: *„Rozhodnutí o prohlášení díla za kulturní památku podle § 2 zákona ČNR č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, je omezením vlastnického práva ve veřejném zájmu a za náhradu.“* Městský soud v Praze k tomu podotýká, že podle § 16 zákona o státní památkové péči (viz též § 11 až 15 prováděcí vyhlášky ministerstva kultury č. 66/1988 Sb.) lze vlastníkům kulturních památek poskytnout příspěvek na zvýšené náklady spojené se zachováním nebo obnovou kulturní památky; byť soud zdůrazňuje, že dle důvodové zprávy k zákonu o státní památkové péči je *„finanční příspěvek je přísně účelový, může proto být poskytnut jen na práce zabezpečující uchování a hodnotu kulturní památky, nikoli na modernizaci a jiné úpravy provedené v zájmu vlastníka.“* Zákon nevyklučuje, aby žadatelem o příspěvek byla i obec. Taktéž je vlastníkům kulturních památek při jejich obnově poskytována odborná pomoc, potřebné podklady a informace od odborné organizace státní památkové péče dle § 14 zákona o státní památkové péči. S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že finanční hledisko není relevantním argumentem pro posouzení památkové hodnoty nemovitosti, a také je zřejmé, že žalobce nemusí od plánované rekonstrukce z důvodu navýšení finančních nákladů upustit, neboť ty náklady, které bude třeba při rekonstrukci vynaložit z důvodu potřeby zachovat či obnovit kulturní památku, lze do určité míry kompenzovat.
38. K námitce nedostatečného správního uvážení Městský soud v Praze ještě obecně konstatuje, že z povahy rozhodnutí vydaného na základě správního uvážení vyplývá také omezený rozsah soudního přezkumu (viz např. rozsudek NSS ze dne 4. 9. 2015, č.j. 8 As 133/2014-51, č. 3314/2015 Sb. NSS, bod 23 a judikatura tam citovaná). Při přezkumu rozhodnutí založených na správním uvážení soud zkoumá pouze to, zda správní orgán nepřekročil meze správního uvážení nebo zda toto uvážení nezneužil (viz § 78 odst. 1 s. ř. s.). Za tímto účelem pak posuzuje, zda správní rozhodnutí nebylo zatíženo svévolí rozhodujícího orgánu, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem (viz např. usnesení NSS ze dne 24. 3. 2014, č.j. 8 Azs 16/2013-56, bod 8). Soudu proto nepřísluší nahrazovat správní uvážení náležející správnímu orgánu vlastním uvážením soudním.
39. V nyní napadeném rozhodnutí žalovaný dostatečně a přezkoumatelně vysvětlil, proč památkové ochraně předmětné nemovitosti přistoupil. Žalovaný při této úvaze vycházel z řádně zjištěného skutkového stavu, při svém rozhodování vycházel z podkladů rozhodnutí, nevybočil z mezí právních předpisů o památkové ochraně. Jeho úvaha nevykazuje žádný exces ani prvky svévole. Soud tak ve správním uvážení žalovaného neshledává žádné pochybení.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

40. K námitce týkající se nedostatečného posouzení střetu veřejného zájmu na ochraně kulturního dědictví s veřejným zájmem města pečovat o všestranný rozvoj svého území a potřeby svých občanů městský soud uvádí následující. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatuje, že tyto dva veřejné zájmy se vzájemně nevylučují, neboť k plnohodnotnému využívání může budova bývalé školy sloužit i po prohlášení za kulturní památku. Žalobce s jeho názorem nesouhlasí, neboť má za to, že veřejný zájem spočívá s přihlédnutím k aktuálním konkrétním okolnostem v obci především v realizaci dostupného bydlení, a je přesvědčen, že tento prioritní veřejný zájem je prohlášením nemovitosti za kulturní památku značně ztížen či dokonce fakticky zmařen, zatímco žalovaným předestřený veřejný zájem spočívající ve využití nemovitosti například pro komunitní účely považuje za podružný, dlouhodobě neudržitelný a v současné situaci nepotřebný. Žalobce namítá radikální zásah do vlastnického práva, kdy ovšem výkon svého vlastnického práva hodlá realizovat ve veřejném zájmu – v umožnění bydlení v obci a s tím spojeným rozvojem obce.
41. Jak opakovaně konstatoval Ústavní soud (viz např. nález ze dne 9. 2. 1998, sp. zn. IV. ÚS 154/97, či nález ze dne 16. 6. 2005, sp. zn. I. ÚS 353/04), při střetu dvou základních práv musí být nejprve rozpoznáno, která základní práva jednotlivých účastníků sporu jsou ve hře, a poté, s přihlédnutím ke všem rozhodným okolnostem daného případu, musí být rozhodnuto tak, aby, je-li to možné, zůstalo zachováno z obou základních práv co nejvíce, a není-li to možné, pak dát přednost tomu základnímu právu, v jehož prospěch svědčí obecná idea spravedlnosti, resp. obecný princip. V těchto případech musí být na jedné straně zvážena legitimita cíle, kterého má být dosaženo, a na straně druhé posouzena přiměřenost užitého postupu, a to vždy přísně individuálně. Výsledkem je závěr o nutnosti v konkrétním případě upřednostnit jedno z konkurujících si práv při současném minimálním omezení práva druhého.
42. Ústavní soud i Nejvyšší správní soud stabilně uvádějí, že test proporcionality spočívá ve třech kritériích: (1) vhodnosti – odpověď na otázku, zda omezení základního práva umožňuje dosáhnout sledovaný cíl (ochranu jiného základního práva), (2) potřebnosti - posuzování provedeného opatření s jinými opatřeními, umožňujícími dosáhnout stejného cíle, avšak nedotýkajícími se základních práv a svobod, a (3) porovnání závažnosti obou v kolizi stojících základních práv – tedy zvažování empirických, systémových, kontextových i hodnotových argumentů (např. nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 4/94, či rozsudek NSS ze dne 25. 2. 2015, č.j. 1 As 113/2012-133).
43. Ve vztahu ke kritériu vhodnosti je městský soud shodně s žalovaným toho názoru, že zásah do veřejného zájmu na realizaci dostupného bydlení v předmětné nemovitosti je na místě, neboť jeho omezením bude dosaženo toho, aby při realizaci oprav či obnovy nemovitosti byly zvoleny takové technologie a způsoby opravy či úpravy budovy, které zachovají co možná nejvíce jejích památkově hodnotných prvků, a přitom umožní řádné užívání budovy. Městský soud poznamenává, že památková ochrana žalobcův záměr pouze zřejmě významně zkomplikuje, a to z finančních důvodů (lze předpokládat vyšší ekonomické náklady na stavební úpravy a nelze vyloučit ani vyšší náklady spojené s běžným fungováním nemovitosti), nikoli však zcela zmaří. Finanční hledisko rekonstrukce nemovitosti však nemůže být nosným důvodem argumentace pro nepřiznání statusu kulturní památky nemovitosti, jak soud uvedl výše v odůvodnění tohoto rozsudku. Nadto, jak již soud rovněž zmínil, je v možnostech státu, aby tato omezení svojí dotační politikou (§ 16 zákona státní o památkové péči) kompenzoval anebo jejich nepříznivé ekonomické důsledky přinejmenším ve významné míře zmírnil.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

44. Ohledně kritéria potřebnosti soud souhlasí s žalovaným, že jiné než zvolené řešení žalovaný k dispozici nemá. Soud nevidí jiný způsob zajištění ochrany kulturní hodnoty posuzované nemovitosti, které by zasahovalo do práva žalobce s menší intenzitou. Soud vyzdvihuje, že je dána potřeba nejen ochrany exteriéru budovy, ale též zvláštní potřeba ochrany mimořádně dochovaného interiéru budovy. Nelze přitom pominout, že žalobce pro případ neprohlášení budovy kulturní památkou otevřeně oznamuje svůj úmysl bez dalšího samostatně posoudit, jaké prvky interiéru zachovat a jaké nezachovat (např. žalobce předpokládá nezbytnost odstranění suchých záchodů), byť s vysokou mírou respektu k historické hodnotě nemovitosti. Pakliže správní orgány dospěly k jednoznačnému závěru, že je potřeba památkově chránit jedinečné hodnoty budovy bývalé školy (která se dochovala v téměř nezměněné podobě, včetně zachovalé dispozice místností, výplní oken a dveří, původního sociálního vybavení atp.), tak k účelu zachování památkových hodnot budovy je prohlášení budovy kulturní památkou nezbytné. V opačném případě by orgány státní památkové péče neměly dostatečnou zákonnou kompetenci chránit dochované památkové hodnoty budovy.
45. Třetí kritérium porovnání určuje závažnost obou v kolizi stojících práv. Soud zde zvažoval, jak intenzivně zasáhne napadené rozhodnutí do žalobcových práv. Při hodnocení žalobcova práva a žalobcem prosazovaného veřejného zájmu soud vyzdvihuje skutečnost, že hodnota předmětné nemovitosti je dána více než stoletým historickým a kulturním odkazem, přitom stavební a další zásahy do nemovitosti, jakkoli z pohledu žalobce aktuálně potřebné, jsou kroky nevratnými, které jsou způsobilé tuto hodnotu trvale zničit. Soud na tomto místě zdůrazňuje, jak nijak nezpochybňuje oprávněnost zájmu žalobce na uspokojení bytových potřeb v obci v současné době. Na druhou stranu soud poukazuje na to, že žalobce správní orgány, a ani soud, s bytovou situací a potřebou zajistit dostupné bydlení blíže neseznámil, neuvedl v tomto směru ničeho konkrétního. Za této situace nelze žalovanému vytýkat, pokud se otázkou řešení bytové problematiky v obci při poměřování kolidujících veřejných zájmů detailně nezabýval. Také soud, stejně jako žalovaný, vycházel jen z údajů dostupných ze správního spisu, které si nad rámec doplnil o informace z *Programu rozvoje města Lišov na období 2022 – 2027* (veřejně dostupný na internetu). Soud učinil závěr, že v obci je nedostačující počet bytů (z důvodu vysoké poptávky), nicméně z ničeho nevyplývá, že by přestavba posuzované nemovitosti ve vlastnictví obce na bytové jednotky byla jediným a výlučným řešením nedostatečných bytových možností v obci. Pouze obecně soud uvádí, že standardně obce mívají určitý podíl vlastněných či spravovaných bytů na celkovém bytovém fondu, bytovou politiku řeší i cestou výstavby nových bytů na obecních pozemcích, případně zapojují do budování dostupného bydlení soukromý sektor, spolupracují s poskytovateli sociálních služeb atp. Z obsahu správního spisu nelze dovodit, že by žalobce tyto či jiné obvyklé kroky nemohl využít, a žalobce k tomu žádné specifické okolnosti nepředestřel. Podle názoru soudu tak argument ztížením či dokonce faktickým znemožněním rekonstrukce budovy na bytové jednotky nevylučuje žalobcem tvrzenou potřebu řešit zajištění bydlení v obci, neboť lze mít za to, že bytovou potřebu v obci je možné uspokojit i jinak, a to rozmanitými způsoby, které nepovedou k zásahům do památkově chráněných hodnot.
46. Městský soud tedy shrnuje, že v posuzovaném případě zájem na ochraně státní památkové péče převažuje, a je též v napadeném rozhodnutí řádně odůvodněn. Zachování historicky cenných prvků nemovitosti lze po žalobci s přihlédnutím k poměrům nemovitosti (která je ve vlastnictví obce, je v dobrém stavebně technickém stavu a je využívána veřejností) a s ohledem na památkový význam nemovitosti (která podává ojedinělou výpověď o úrovni prostředí školních budov na přelomu 19. a 20. století) podle názoru soudu spravedlivě

požadovat. Lze uzavřít, že žalovaný v projednávaném případě dal správně přednost právu na zachování památkově hodnotné nemovitosti.

47. Závěrem soud uvádí, že nijak nezpochybňuje žalobcem odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2009, čj. 7 As 43/2009-52, v němž NSS navázal na judikaturu Ústavního soudu co do potřeby vážit proti sobě stojící zájmy [nález ze dne 26. 4. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/04 (N 90/37 SbNU 241; 240/2005 Sb.)]. Odkazovaný případ je však odlišný od případu posuzovaného; v kauze vedené pod sp. zn. 7 As 43/2009 poměrování střetu proti sobě stojících zájmů scházelo, i proto byl tehdejší žalobce úspěšný. Soud proto při posuzování důvodnosti žalobních námitek z odkazovaného rozsudku vyjít nemohl.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

48. Žalobce tedy se svými námitkami neuspěl, v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti. Městský soud v Praze proto žalobu proti napadenému rozhodnutí zamítl jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
49. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve sporu úspěšný a žalovanému správnímu orgánu žádné náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 27. listopadu 2024

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

